

SLOVENSKI NAROD.

izkušna vsak dan zvezdor, imimki nedelje in praznike, ter velja po početi prejemam za avstro-ograke dežele na vse leta 25 K, na pol leta 18 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, na pol leta 12 K, na en mesec 2 K. Kdo hodi sam penj, plača za vse leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor [znača poština.] Na naročbe brez istodobne vrediljive naročnine se ne ekira. — Za oznanila se plačuje ed petekostopno peti-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiski enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiski trikrat ali večkrat. — Dopolni naroči se izvezl frankovati. — Rekordi se ne vraca. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflovi ulici št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljanje pa v pritličju. — Upravljanje naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamirajo, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Slavnostna otvoritev srbskega vseučilišča.

(Poročilo našega specijalnega dopisnika.)

Belgrad, 15. oktobra.

Danes je prestolnica kraljevine Srbije doživela velik in znamenit praznik, edinstven v kulturni zgodovini vsega srbskega naroda, praznik, ki nam vzbuja najlepše nade za budučnost in nam daje novih moči za nadaljnjo delovanje: danes je bilo slavnostno otvorjeno prvo srbsko vseučilišče v prisotnosti elite srbske inteligence iz vseh krajev in odpolicev bratskih nam slovenskih narodov.

Že ob osmih zjutraj se je jela izbirati velika množica ljudi pred »Veliko šolo«, sedaj vseučiliščem, vstop v vseučilišče pa se je dovolil samo povabljenim gostom, ker slavnostna dvorana ni tako velika, da bi mogla sprejeti vse, ki bi hoteli biti prisotni pri tej svečanosti. Vseučiliško poslopje je bilo odeto v praznično oblačilo, slavnostna dvorana pa je bila okusno dekorirana.

Ob devetih so bili zbrani vsi povabljeni in na prvi pogled se je videlo, da še ni bilo v tej dvorani nikdar zbrano intelligentnejšega občinstva nego danes. Na sredi tribine je bil določen prostor za kralja Petra in prestolonaslednika Gjorgja, na desno od njih je bil diplomatski zbor in generalitet, na levi mitropolit z vsemi vladikami in vsi članji vlade. Nasproti tribine so sedeli odpolicev slovenskih narodov in sicer: Dr. Ant. Heinc, rektor hrvatskega vseučilišča v Zagrebu, prof. dr. A. Teodorov kot zastopnik bolgarskega vseučilišča v Sofiji, baron Pumano kot poslanec univerze v Turinu, dr. Bertić in Veljko Pomić kot zastopnika hrvatske napredne stranke, Števa Popović kot odpolicev Tekeljevega zavoda v Novem gradu in Anton Trstenjak, zastopnik Slovenske Matice v Ljubljani.

Za odpolicev so sedeli: Predsedništvo narodne skupštine, pred-

stavitevji naše akademije znanosti in drugih prosvetnih društev, bivši profesorji »Velike šole«, sedanji vseučiliški profesorji, državniki, književniki, umetniki, časnikarji in izbrano občinstvo vseh slojev. Okrog sedežev je bila vseučilišča mladina, v počnini sobi na desno pa zbor akademiskega društva »Obilič«.

Točno ob poldesetih je stopil v dvorano kralj Peter s prestolonaslednikom in s svojouito in zasedel svoje mesto. Njegov prihod je pozdravil zbor »Obilič« s slavnostno pesmijo »Dobro nam dočdo! ki so jo navzoči poslušali stope.

Ko je izvenela slavnostna himna, je kralj vstal in s posebnim ogovrom otvoril vseučilišče.

Med drugim je naglašal zasluge prvega Karagjorga in njegovih drugov, ki so, dasi so se še borili s Turki, misili na narodno prosveto in s tem položili temelj današnjemu vseučilišču; zato so tudi zaslužili, da se jim pri tej svečani priliki izkaže dostojno spoštovanje s klicem: Slava jim! Ob koncu svojega govora je kralj izrazil željo, da bi bilo vseučilišče v čast in ponos ter korist Srbije in vsega srbstva.

Ko je kralj končal svoj govor, so akademiki intonirali slavnostno kantato »Pred srbskim vseučiliščem«, ki jo je spel akademik Vlad. Staničirović, (prelagatelj Prešernovih pesmi), vglasbil pa B. Joksimović, ki je tudi dirigiral pevski zbor.

Nato je govoril Lj. Stojanović, predsednik ministristva in obenem naučni minister, ki je v uvodu svojega govora poudarjal, da smatra za posebno čast, da more kot prvi čestiti na uspehu vsem onim, ki so delovali na to, da se »Velika šola« prenosuje v vseučilišče.

Univerza je takoreč srce vsega naroda, ako je zdravo srce in sko se iz njega steka zdrava kri, je zdrav tudi ves organizem. Ako bo vseučilišče uspešno vršilo svojo vzvišeno nalogu, bo to v korist celokupnega naroda, ker se bo na univerzi vrgoval svet naroda — mladina. Profes-

sorji si naj bodo vedno v svesti, da jim je narod izrečil v varstvo in odgojo svoje najlepše upe — svojo mladino, zato naj zastavijo vse svoje sile, da ustvarijo iz mladine generacijo, ki bo v čast in ponos domovini.

Za ministrskim predsednikom je govoril rektor novega vseučilišča S. Lozarić.

V svojem govoru se je predvsem zahvaljeval kralju, kraljevi vladni, narodnim poslancem in vsem onim, ki so pomagali, da se je ustvarilo srbsko vseučilišče ter se v iskrenih besedah zahvaljeval na udeležbi vsem, ki so prihitali od bližu, zlasti pa od daleč, da so prisotni, ko se otvoril srbska »salma mater.« V čast si šteje, da ga je zadela nepričakovana sreča, da je bil izvoljen za prvega rektora prvega srbskega vseučilišča, ki bo povzročil popolni preokret na vseh poljih narodnega življenja, budil narodno zavednost in narodni ponos ter širil narodno idejo.

Nato je očetal v svojem govoru nekaj momentov iz zgodovine »Velike šole«. Naglašajoč, kako važno vlogo so igrali v srbski kulturni zgodovini pred osvobojenjem samostani in kasneje svedeništvo, je naslikal prve začetke narodnega šolstva v Srbiji in poudarjal pri tej priliki zasluge, ki so si jih v tem osiru stekli Srbi iz vojvodine.

Leta 1808. še začasa prve srbske nstante, se je osnovala prva srbska visoka šola, kipa je bila po bistvu srednja šola. Njen ustvaritelj je bil veliki Dositij Obradović in pri profesor Ivan Jugović. Sele leta 1838. se je osnoval licej, čigar učenci so se vzgojevali v klasično patriotskem duhu ter se navduševali za vrline starih Rimljjanov in naših borbitev na svobodo. Posledica te vzgoje je bil omladinski pokret leta 1860. Ta licej je uspešno vršil svojo načelo 25 let in je bil leta 1863. preosnovan v »Veliko šolo«, ki je bila razdeljena v tri fakultete: v filozofsko, pravno in tehničko. Velika šola je imela glavno nalogu, da vsgoji v prvi vrsti dobre in poštene uradnike

tako »Kratek nauk o občni pridobinah«, dalje zbirko poučnih belež pod skupnim naslovom »Mali vedež«, tako zanimivo, vestno sestavljeno životopisno črtico »Juri baron Vega« izpod peresa prof. M. Pernata, prav umestno razpravo »Beseda o knjigah in knjižnicah«, životopis umrlega mariborskega rodoljuba dr. Jerneja Glančnika, komendantorja Valentina Šumsha, čebeljarja Mihaela Ambrožiča ter profesorja Jakoba Wanga. »Koledar« obsegata dalej troje povestitve »Popotnik«, »Jetničarjev Martinek« in »Gos sv. Martina«, več pesmic in smešnic. Občezanimiv je še »Aleksandrija in Slovenija«, iz katerega izvemo marsikaj interesantnega o življenju slovenskih rojakinj v Aleksandriji. »Koledar« zaključuje razprava »Portarturški junaki«, v kateri je dobro popisan gigantski boj za Port Artur.

»Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini«. Lani je izšel prvi snopčiščega delna, ki ga je ob potindvajsetletni bosanske zasedbe spisal ritmojster Jernej pl. Andrejka. Mohorjeva družba je izdala malo

knjig, ki so se ljudstvu tako prikupile, kakor ta knjiga, v kateri so popisani žalostni in veseli doživljaji slovenskih vojakov, ki so se udeležili okupacije Bosne in Hercegovine. Živo in zanimivo pisana knjiga je s tem 2. sešitkom končana.

Pisatelj pravi o namenu svoje knjige:

»Četrto stoletja je minulo izra onih burnih, slave polnih dni. Rod mine za rodom in kmalu ne bo nikogar več od onih, ki so se nekdaj bojevali v Bosni in v Hercegovini. Zgodovina šloveštva bo pač poročala o zasedbi teh dešel, o glavnih bojih, bitkah in kulturnem delovanju, a imena posameznih hrabrih junakov bi se našla le v zaprašenih vojnih arhivih. Da pa ne zatone v morju posabnosti spomin na junastvo slovenskih bojevnikov v Bosni in v Hercegovini, kakor že tone misel na hrabre dne naših fantov izra laških bojih, sem spisal to knjigo, a ne toliko v proslavo zasedbe same, kolikor v čast in slavo hrabrim, šilavim slovenskim fantom. Spisoval sem jo s ono ljubeznijo do naših vrlih fantov,

za državno službo, ni pa mnogo vplivala na duševno izobrazbo srbskega naroda. V tem času sta si stekla za veliko šolo največ zaslug Daniloović in Mita Atanasijević, ki je zgradbo, v kateri se še danes nahaja vseučilišče, poklonil v dār veliki šoli. Sele vsled preosnov l. 1897. in 1900. je dobila velika šola več svobode, da je lahko razširila svoje delovanje in zbrala okrog sebe odlične mladinci iz vseh srbskih dežel, ki so se oboroženi z znanjem, vračali v svojo domovino.

27. februarja t. l., polnih sto let po prvem srbskem ustanku, je dobila Srbija najvišji hram znanosti — vseučilišče.

Vseučilišče nadzrijevale veliko šolo zlasti v tem, da bo imelo tudi medicinsko in teološko fakulteto in združuje tako v sebi vse panoge najvišje izobrazbe, dočim je velika šola zapustila v svojem delovanju veliko praznoto: nedostanje naobraženih teologov in večih zdravnikov.

Z željo, da bi srbsko vseučilišče svetelo in napredovalo, je rektor zaključil svoj govor ter zaklical: Vivat Academia!

Nato se je preditala brzjavka črnogorskega kneza Nikole, ki se glasi:

»Razdobje časa je bilo pre dolgo od ustanovitve obodske tiskarne (Prva srbska tiskarna se je osnovala v 16. stoletju v Obodu pri Cetinju. Opomba uredništva) do srečnega današnjeg dne, ko se otvarja prvo srbsko vseučilišče. Neizrečeno trpljenje in viteške borbe našega naroda za svobodo so srbstvo zavirale v njegovem kulturnem razvoju. No, mlada pravljajoča Srbija, pod vladom modrega svojega vladarjanjevega veličanstva kralja Petra I, je zgradila v tujugodni prilikidragocenega premirja najvišji hram prosvete. Čestitam Srbiji in celokupnemu srbstvu k današnji svečanosti, najprezrečnejše pa pozdrav-

ljam vse modre in učene glave v Srbiji, zahvaljujoč se jim iz dna duše za sodelovanje pri zgradbi tega hrama v blagor in dobrobit mladega našega srbskega narodja. Bog živi kralja! Bog živi Srbijo! Naj srečno cvete in uspeva prvo srbsko vseučilišče!«

Nikola.

Zatem so govorili posamezni odposlanci.

Jovan Žujović, minister zunanjih zadev, je govoril v imenu srbske »Akademije znanosti«, čestitajoč rektorju in naglašajoč, da se zlasti Akademija veseli ustanovitve vseučilišča, ker jo večinoma tvorijo oni učenjaki, ki so sedaj poklicani za profesorje na univerzi.

V imenu hrvatskega vseučilišča je govoril rektor dr. Anton Heinc in predital posebno adreso zagrebškega akademičnega senata, v kateri se čestita srbskemu narodu na ustanovitvi univerze in se izraža želja, da bi se vseučilišča enokrvnih narodov na slovenskem jugu izenačila z enakimi kulturnimi zavodi na zpadu.

Dr. A. Teodorov, odpolanev bolgarskega vseučilišča, je čestital v imenu bolgarskega naroda kralju, srbskemu narodu, profes. zboru in akademici na uspehu, ki ga je Srbija dosegla z ustanovitvijo vseučilišča, ter naglašal, da se je srbska velika šola, predhodnica sedanjega vseučilišča, pridobila neprecenljivih zaslug tudi za bolgarsko književnost.

Baron Pumano je govoril v imenu univerze v Turinu, čestital srbskemu narodu na novi kulturni pridobiti ter izročil srbskim akademikom pozdrave njihovih italijanskih kolegov.

V imenu »Slovenske Matice« v Ljubljani je govoril njen odpolanev Anton Trstenjak približno tako-le: V tem svečenem trenotku, ko se otvarja v prestolnici Srbije prvo srbsko vseučilišče, se zahvaljujem za povabilo in prinašam od vseh Slovencev najprezrečnejše čestitke v imenu vseh slovenskih kult. ustavov. Nas ne spaja samo kri-

vestice«, spisal Feodor Jaromilov, ter več pesmi.

»Gospodarski nauki je naslov knjige, s katero je začela Mohorjeva družba nekaj novega. Izdajala je že doslej rada kmetijstva tičoče se spise, ali samo take, ki so se nanašali na kako posebno stroko. V svrhu, da bi se gospodarji sproti, leta za letom, poučevali o napredku v raznih kmetijskih strokah, zato je začela družba sv. Mohorja izdajati »Gospodarske nauki«, ki bodo prinašali v letnih zvezkih vse to, kar je času primerenga in važnega. »Gospodarski nauki« naj postanejo nekak letopis slovenskega kmetijstva. To je vse hvale vreden namen. Urednika »Gospodarskim naukom« sta Viljem Rohmann in Fran Dular.

Poleg teh knjig je družba izdala še »Zgodbe sv. pismac« in »Dunino hranac«.

Naši nazori o takih knjigah so znani, škoda za denar, ki se potrafi. Ali družba sv. Mohorja je cerkvena bratovščina in zato ne pomaga v tem osiru nobena beseda in noben dokaz.

LISTEK.

Knjige Mohorjeve družbe.

Nove knjige družbe sv. Mohorja se dostavljajo sedaj članom in umestno je torej, da si te knjige nekajko bližje ogledamo.

Že stara navada je, da si vsakdo najprej ogleda Koledar, ker spozna iz njega stanje družbe sv. Mohorja in ker se v Koledarju priobčujejo najaktuvalnejše reči.

Družbeno stanje je tako lepo, da nas za to družbo po pravici zavida tuji. 83 572 članov ima družba sv. Mohorja, in samo letos je razposlala 501 432 knjig, vsega skupaj pa je doslej izdala 10 309 060 knjig. To je ogromno število in če družbene knjige niso imele tistega pozitivnega uspeha, kakor bi ga bilo po pravici pričakovati, ni tega kriva družba.

Poleg poročila o družbenem stanju in održovanem delovanju ter poleg običajne koledarske vsebine pričaja »Koledar za leto 1906« celo vrsto poučnik in zabavnih sestavkov

in jezik; nas drugi tudi spomin na ona dva velika moža, ki sta kakor Karamzin in Puškin visoko povzdignila našo narodno kulturo — spomin na Kopitarja in Vuka Stefanovića Kradjića.

Ta dva sta zasnovala veliko idejo narodnega jezika. Dandanes je slavistika naša najbolj učena disciplina, za katero so si zlasti Srbi stekli mnogo zasluga. Srbsko vseučilišče je največji triumf srbskega dela in napredka. Zato naj živi, ovete in raste srbsko vseučilišče.

Dr. Vl. Černy je zastopal "Slovenski klub" v Pragi. V svojem govoru je čestital zlasti srbski mladeži na pridobitvi vseučilišča in ji želel, da bi si izvojevala zmago na polju prosvete, kakor so si pred sto leti izvojevali svobodo njeni dedovi.

Steva Popović, odposlanec Tekelijevoga zavoda v Novem Sadu, je v svojem govoru poudarjal, da je prišel k svečanosti, da se ogreje na soncu, ki se je danes rodilo Srbiji, da se pokloni kralju in najodličnejšim učenjakom srbskim. Karagjorgje in utemeljitelj Tekelijevoga zavoda sta bila rojena istega leta in zgodovina potrjuje, da sta delovala skupno na narodnem polju z raznimi sredstvi za isto svrhu. Pod vladom potomca slavnega Karagjorga se je osnovalo vseučilišče, naj bi v bodoče uspevalo pod slavnimi avspicijami Karagjorgjevičev.

Akademična mladina je govornike navdušeno aklamirala, zlasti pa so bili dr. Černy, dr. Heinic in slovenski odšlanec predmet burnih ovaciј.

Nato je rektor Lozanić zaključil s primernim nagovorom svečanost, akademični pevski zbor „Obiliča“ pa je zapel dijaško himno: „Vivat academia.“

S tem pa je bila končana slavnost otvoritve srbskega vseučilišča.

Po končani slavnosti so udeleženci v sprevodu odšli pred spomenik slavnih profesorjev velike šole Daničića in Pančića, kjer sta vseučiliška dekanata Bogdan Popović in Sava Urošević počila krasne vence.

Vse mesto je v zastavah, zvečer je pa sijajni koncert v hotelu „Kolarac“ na čast milim gostom.

Jugoslovani.

Deželni zbori.

Celovec, 16. oktobra. Posl. Dobernik je predlagal, naj se ustanovi v Celovcu samostojno poslošno ravnateljstvo; poslanec Weiss je predlagal, naj se odprije obrezobrestna posojila, ki jih je dala država deželi Koroški v znesku 4,184,544 K, ali pa se naj vsaj rok za vračanje podaljša. — Deželni predsednik baron Hein je odgovarjal na interpelacijo zaradi dvojezičnih volilnih tiskovin pri zadnji dopolnilni volitvi v državnem zboru. Rekel je, da je o tem pravzaprav dolžan odgovarjati le sponjemu predstojnjemu ministratu. Dvojezične tiskovine pa so se izdale le

iz praktičnih osirov, da jih more vsak voliles čitati. Ker pa se dvomi, da bi bilo to potrebno, pozvedoval bo o tem. — Deželni odbor je predložil načrt novega poslovnika za deželni zbor. Načrt se je iščrpal posebnemu odseku 7 članov v posvetovanje in poročanje.

Brno, 16. oktobra. Moravski deželni zbor je bil danes otvorjen. Prva seja je bila mirna. Med vlogami je bil nujni predlog posl. dr. Fuxa glede sprememb volilnega in deželnega reda, ustvariti zakona o narodnih kurijah in glede ločitve deželnega odbora v narodne kurije; nadalje nujni predlog istega poslanca zaradi podprtavljanja brnske policeje.

Opava, 16. oktobra. Med otvorenim sejo šezijskega deželnega zabora so šeški narodni delavci na galeriji demonstrirali s klaci za splošno volilno pravico in s popovanjem delavske pesmi. Pri tem so trosili tiskane listike v dvorano. Deželni glavar je prekinil sejo ter dal izpraznit gallerijo. Potem je posredil deželni zbor novi deželni predsednik baron Heinold, ki je obetal, da bo deloval nato, da se narodnostni spor po mogočnosti ublaži. — Posl. dr. Michejda je protestiral v imenu slovenskih poslancev, ker deželni predsednik ni deželnega zabora pozdravil tudi v češkem in poljskem jeziku. Deželni predsednik se je skliceval na dosedanje — občaj. — Poslanec Türk je predlagal ločitev Avstrije od Ogrske.

In most, 16. oktobra. Prva seja je potekla mirno. V jutrišnji seji predlagajo italijanski poslanci delitev deželnega šolskega sveta, s očialni demokratje pa splošno in direktno volilno pravico.

Krisa na Ogrskem.

Budimpešta, 16. oktobra. Baronu Fejervaryju se je posrečilo sestaviti popolno ministrsko listo. Na Dunaju ostane več dni ter bo operovan sprejet v avdijencu. Reaktivirano Fejervaryjevo ministrstvo se bo skušalo preustrojiti v parlamentarno ministrstvo. Ker pa v sedanji zbornici nima večine, se dne 19. decembra državni zbor zopet odgodi. Nikakor pa ne bodo nove volitve pred Žetvijo, temuč najbrže šele prihodnjo jesen. Fejervary upa s svojim novim programom privabiti del liberalne stranke, desidente in nekatere elemente koalicije. Pred vsem pa hoče vladu, da se njen program prilubi širšim slojem, zaradi tega je sprejet razbremenitev malih posestev.

Turčija proti finančni kontroli v Macedoniji.

Carigrad, 16. oktobra. Po dolgem čakanju je sedaj turška

pregovorila, da ostane vsaj eno noč v hiši in pazi na bolnika.

»Kako pride najglaj iz hiše, da bi me nihče ne opazil.« O tem vprašanju sta se Juri in Katarina najdlje razgovarjala. Končno sta se zedinila, da se najglaj dobita v cerkvi in da od tam najglaj neopazeno odide na dogovorjeni sestanek z goriškim grofom.

Cerkvena večerna molitev, ki se je vrnila na škofov ukaz, je bila že končana, ko sta se dobila Juri in Katarina pred cerkvijo. Verniki so se v dolgi procesiji pomikali iz cerkve po poti, ki je vodila proti gradišču, kjer je bil dogovoren sestanek Katarine in goriškega grofa. Na čelu procesije so korakali duhovniki, zanjimi menih in potem različne redovnike.

Katarino je začelo skrbiti, kaj da to pomeni. Vprašala je Jurja, da ji more povedati, kaj išče ta procesija pri goriškem grofu, ali odgovora ni dobila. Juri se je neprestano osinal, kakor da koga pričakuje. Naenkrat se je ustavil in se s Katarino stisnil v seno, ko potem sta prisluščila dvojčno mesto dva človeka z nosilnico, katero je spremjal konsul Ottobone.

»Ah, kako te ljubim, moj Juri, kako te ljubim.«

In zdaj se ni Katarina več ustavljalna Jurjevim načrtom, nego je naenkrat glavo ob njegovo lice, tiho in vdano poslušala njegova navodila.

Iz tega pogovora ju je premotil zdravnik Natan, ki je bil že preiskal starega Galengana in se je dal rad

vrla odločno odgovorila na skupnoto varstvenih velesil ter izjavila, da nikakor ne more privoliti v finančno kontrolo v Macedoniji, ker bi značilo to poseganje v sultanov oblast. Ta odgovor je presenetil prizadeto kroge. Tak odgovor so izsili sultani njegovi svetovalci, češ, da se volevlasti ne bodo zedinile za prisilna sredstva, o čemer se je še vedno čas prepričati. V najhujšem slučaju se pač končno Turčija vda. V diplomatičnih krogih se tako vedenje turške oblasti splošno občaluje, ker se vsled tega položaj v Macedoniji poslabša.

Vojna nevarnost med Francijo in Nemčijo.

Pariz, 16. oktobra. Dobro po učeni francoski listi ostro napadajo italijanskega ministra zunanjih zadev, češ, da je igral v maroški zadevi dvoumno igro. Franciji je svetoval, naj se nikar ne vda zahtevam Nemčije, Nemčiji pa je zagotavljal nespremenjen obetajo troxveze.

Ločitev med Švedsko in Norveško.

London, 16. oktobra. Danes je tudi druga švedska zbornica sprejela vladno predlogo o ločitvi Norveške od Švedske in o priznanju Norveške kot samostojne države. Obe zbornici sta nadalje odobrili zakonski načrt, naj se s švedske zavate odstrani zvezno znamenje ter se nadomesti z modrim poljem.

Mirovna pogodba in Japonci.

London, 16. oktobra. Japonsko vojno ministrstvo je izdalо ukaz, v katerem se prepoveduje vsaka kritika mirovnih pogodb, češ, da je odločitev o vojni in miru odvisna le od vladarja. — Danes je prišel Komura v Tokijo. Na kolodvoru so ga sprejeli le uradniki. Vse ceste so zastražili vojaki, policiji in orožniki.

Dopisi.

Iz Borovnice. Moji prečni za podporo siromašnemu bolniku Jos. Koširju so se dozadaj odzvali sledenji p. t. velikodusni dobrotniki. Gg. Avg. Pirc, nadučitelj v Borovnici 2 K, Jos. Mavec v Borovnici 1 K, Miha Mavec z Dražice 1 K, Jos. Petrovič z Dola 1 K, dva neimenovana 3 K, gospa Frančiška Švigelj z Brega 2 K, J. Fajfar, e. kr. sodni pristav iz Trebnja 2 K, Jer. Kalan, posestnik in krčmar iz Ljubljane 4 K, gospa Frančiška Zakotnik iz Celja 5 K, gospa Julija Kogej, notarjeva soproga iz Senožeč 10 K, neimenovani gospod iz Kranja 3 K, učiteljstvo litiskega okraja po g. Kozjaku 6 K, dr. Danilo Majaron, odvetnik v Ljubljani 30 K, gdč. T. Liseč, ces. kr. poštartica v Borovnici 4 K, Fr. Regelj dacar v Idriji 4 K, Iv. Kiferle, nadučitelj v Preški 2 K, Vinko Drabek, lesni trgovec v Logatcu 5 K, Ant. Drašler, posestnik in krčmar v Borovnici 5 K, po g. Jer. Kalanu, posestnik in krčmarju v

pregovoriti, da ostane vsaj eno noč v hiši in pazi na bolnika.

»Kako pride najglaj iz hiše, da bi me nihče ne opazil.« O tem vprašanju sta se Juri in Katarina najdlje razgovarjala. Končno sta se zedinila, da se najglaj dobita v cerkvi in da od tam najglaj neopazeno odide na dogovorjeni sestanek z goriškim grofom.

Ali si ti, Juri, je vprašala dama.

»Da, grofica,« je odgovoril Juri, »in to je Katarina.«

Molča sta si segli grofica in Katarina v roke in ko nato je Juri dvignil Katarino in jo posadil v nosilnico. Moža sta dvignile nosilnico in sta se z njo pridružila procesiji, ki je mirno nadaljevala svojo pot proti gradišču grofa Majnharda.

Katarina je medpotoma večkrat previdno odgrnila zastor pri okenu, a čim bolj se je bližala gradišču, toliko bolj jo je preletavala bojzen, da se ji zgodi nesreča. Začela se je batiti, da Jurju ne bo mogoče priti do nje, vsaj ne pravočasno in da bo na milost in nemilost izročena silovitemu in rasurdanemu grofu Majnhardu.

In tem je procesija dospela do gradišča. Vrata so bila na stekaj odprta in udeležniki so se začeli poslikati šesnajst na prostorno grajsko dvorišče.

Ljubljani so darovali še tile gg. mestarji: Egen. Bergman, Lehen, Makovec, Makovec star, Saver, Anžič Jos., Černe Karel, Dolničar in Korenčan po 1 K, skupaj 9 K, Basili 60 vin, Iv. Janežič 60 vin, Fr. Rovan 50 vin, Fr. Tertnik 80 vin, Iv. Rode 40 vin, Lokar 40 vin, Iv. Anžič, naduprovodnik južne železnice 20 vin, Milavec, e. kr. narednik pri bramborah 50 vin, Ivanc 40 vin, Janež 40 vin, Jager 40 vin, Ivan Janežič 40 vin, Marija Makovec 20 vin, Mikuš 20 vin, Bosilj 10 vin, skupaj 6 K 10 vin. Vsega skupaj 105 K 10 vin. Poleg izkazanega zneska je še poslala nekaj blaga neimenovana oseba zaboljek — 7 kg — špecerijskega blaga. — Vsem blagim dobrotnikom, ki so tako naglo in izdatno ubogemu bolniku prislošili na pomoč, izrekam v sivoj, še bolj pa v imenu obdarovanega siromaka najtoplejšo in najiskrenje zahvalo. Bog plati!

Papler.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. oktobra.

— Vavdijenci pri cesarju sta bila včeraj sekcijski načelnik baron Heinic in goriški župan dr. Marani.

— Novemu gospodu deželnemu predsedniku so se predstavili danes občinski svetniki ljubljanski z županom na čelu. V njihovem imenu ga je nagovoril g. župan s sledenimi besedami: Preblagorodni gospod deželni predsednik! O priliki, ko nastopate tržavno in odgovornosti polno službo, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni magistrat sodelovati z deželno vladu, dragi volje na roko. Kar se mene tiče, moram Vas zagotoviti, da Vsa boste pri mojem poslovanju vodila. Od Vas, gospod župan, kot načelnika samoupravnega magistrata, pričakujem, da mi pojete v vseh redeh, v katerih ima samoupravni

umno. Vsaka stranka ima pravico, da svobodno zastopa svoje prepršanje in te pravice nam ne bo nikče kralj. Kakor spoštujemo pravico socijalnih demokratov, da lahko svobodno zastopajo svoje nazore, tako spoštujemo drugod tudi socijalnu demokratijo to pravico pri drugih strankah. Lahko smo si nasproti, ali to je boj, ki naj se bije z umestvenimi razlogi. Za Kristana je to svede precej težka red in zato nadomestuje umstvene razloge z grožnjami. Boditi mu povedano, da on s Kordeličem in Štefetom vred ne bo nikogar teroriziral in da je naravnost smečno, ako si domišlja da komu impuni. Prepričan naj bo, da se njegovih nasilstev brez težav ubranimo, ker zadostuje za to že — mokra sunja.

Smrtni strah navaja spodnještajersko nemško časopisje. Na okrajnem glavarstu v Mariboru se gode stranske reči: slovenskim strankam se izdajajo formulirji za izpovede v — slovenščini in slovenski župani vlagajo slovenske prošnje za oproštenje davka pri novih stavbah! Nemačko na Spodnjem Štajerskem je v nevarnosti in groza stresa nemške butice, češ, v pet letih bodo celo nemške stranke dobivale slovenske formulirje od okrajnega glavarstva mariborskoga. Slovensko uradovanje je le zato tukaj, da se otežčoči oblastvom služba, trde nemški listi. Sledna strast za vsememščino je gotove nemške liste privedla tako daleč, da še danes ne vedo, čemu zahtevamo Slovensci slovenskega uradovanja z nami, čemu zahtevamo, da se nam izdajajo slovenske tiskovine. Če so nemški uradniki tako rabiti, da ne znajo slovenščino in se je ne morejo pričuti, nimajo nobene pravice uradovati med Slovenci, od katerih žive. Uradnik, ki ga mi plačamo, mora biti ali našega rodu ali pa vsaj večji našega jezika. Kogar plačujemo, smemo tudi zahtevati, da tako uraduje kot mi hočemo.

Konflikt radi staroslovenskega bogoslužja. Benečanski list »Difesa«, ki stoji v ozki vezni z Vatikanom, odkar je Pij X. zasedel papežev stolico, piše o staroslovenskem bogoslužju med drugim tudi tole: »Konflikt radi staroslovenskega bogoslužja se je poostril. Dalmatinski frančiškani se vkljub pismu papeževega tajnika kardinala Mery del Vala nečejo pokoriti in nadaljuje brez ozira na to svojo nedostojno in nečastno borbo. In če bi bile te vest o nepokorščini tudi prestirane, vendar povzročajo vatikanskim krogom vedno več skrbi in žalosti. Sveti oče papež je vsled tega globoko užaljen in ne preneha, kadarkoli se mu ponudi v to prilika, opominjati svojo okolico, naj molitvi, da bi dragi Bog razsvetili pamet tem nepokornikom, ki so v pohtjanje svetu in to baš v dobi, ko je javnost tako željna in žejna škandalov.« Ubogi Pij, da mu baš slovensko bogoslužje provroča toliko žalosti in skrbi! No, sveti oče bo še večkrat tužen in žalosten, ako bo nadaljeval svoj fašistični odpor proti staroslovenskemu bogoslužju, temu starodavnemu slovanščemu privilegiju.

Učiteljske vesti. Absoluirani učiteljski kandidat Ivan Žagar je imenovan provizoričnim učiteljem v Mengšu. Provizorična učiteljica v Mirni Marija Kastelic je imenovana v isti lastnosti v Cerkljah pri Krškem. Na zasilni šoli na Vrhu pri Logatcu je imenovan učiteljem župni upravitelj Ivan Miklavčič.

Odlifikovana domaća tvrdka. Prvo strokovno društvo „Deutscher Tonindustrieverein“ v Berlinu je priredilo letos svetovno strokovno razstavo za opeko in glinaste izdelke. Na tej razstavi je dobila dobro znana naša domaća tvrdka F. P. Vidic & Co. in njen poslovodja gospoda Josip Marzola za velevažno iznajdbo stroja za izdelovanje zarezane opeke, jasno in laskavo priznanje. Prvi strokovni list „Tonindustriezeitung“ piše o tej iznajdbi: „Lahka uporaba in razbremenjanje delavcev, prihranek pri upravi in pri delavcih, znamo delo, ki se da s tem strojem doseči, čistost in snajnost, kakor tudi na drugi strani oblikana oblika strešnikov zasigurajo stroje in novovrstni opeki dober spremem v stavbnih in strokovnih krogih.“

Vrli tvrdki čestitamo, da je ponesla slavo domačega uma daleč greko moje naše ože domovine ter si znala priboru v daljni tujini prvenstvo med tekmojučimi svetovnoznanimi tvrdkami.

Za otroke Železničarjev. Pod pokroviteljstvom generalnega ravnatelja stoji državno »Bogično drevence uslužbenec južne železnice na Dunaju bude, kakor vsako leto, tudi letos večje število otrok in otrok potrebnih uslužbenec in delavec z zimsko obleko i. dr. obdarilo. Prosile, to so, varuh, vdove in očetje naj najkasnejše do 5. novembra t. l. tozadne prošnje vpošljijo po pošti »gospodu A. Wüstenberger, prometnemu kontrolorju južne železnice v Trstu, pri obratnem nadzorstvu. V prošnjah je navesti: število, spol, starost in imena vseh vseh otrok; plača, pensija ali renta prosilec, in naj se onega otroka, za katerega se prosi obleka, posebej imenuje. Obdarovali se bodo le otroci od 5—14 let stari. Prošnjam glede onih otrok, za katere skrbijo starši, se bode le tedaj ugodilo, če ima prosilec razen otroka, za katerega prosi, še štiri žive in neprekrbljene otroke. (Pri otrocih nad 14. letom je navesti njegovo opravilo, poklic.) V prvi vrsti pa se bode osinalo na prošnje vdov.

Družba Rožnega venca in sv. Rešnjega telesa v Rakitni je priredila preteklo nedeljo veselico in ples. Družba je preklinala, da se je ogenj delal, razgrajala, da se je divje vptje slišalo v daljavo in ko je navdušenost prikipele do vrhunca, posegli so pobožni družbeniki po požih in se medsebojno klali, da je tekla kri za sveto katoliško stvar. Vendar iz vsega tega si nihče nič ne storil, nikogar ne boli srce; zapisani so vsi v tajno moštovih knjigah in to jih obvaruje vsega zlega — na onem svetu. Sveda če bi se kaj takega zgodilo v kaki liberalni gostilni, bil bil takoj hudič prijavljen in bi vse preklinjevalec in razgrajalec ter pretepače pobusal seboj. Klerikale pa smejo storiti vse in še celo, če jim župan ne dovoljenja za Šodbo, da jih ga sam Bog.

Iz Logatca. Zdajno nedeljo povzpel se je Zapovednik Nasce v Del. Logatcu pri pridigi do tega bedaste, kater zlobne trdi ve, da je njameč Ljubljana sedaj najbolj svinarsko mesto v Avstriji in da jo v vsaj Evropi prekaša v tem le še Berlin. Ne razumemo mi teh gospodov, kako da so v teh rečeh tako natančno poučeni in odrek dobivajo tako obširne pravne statistične podatke v teh zadevah. Mi, ki smo vidieli tudi še kako drugo mesto, zdeli se nam je Ljubljana do sedaj zelo nedolžna še, a najmlečnejše kaplane že ve danes dočlene povedati, da je le-ta najrazuzdanje mesto. Pa reci še kdo, da ne vedo ti gospodje vsega. Zato bil bi jako potreben kanzelarzgraf, da bi jim vsaj bradal jezik, kar toliko veda povedati.

Učiteljsko društvo raznovljiškega okraja, o priliku svojega zborovanja v Lescah dne 12. oktobra glede na škandalozne nizke plače in vedno naračajnjega dela popolnoma odobrava odločno in akti, ki korak delegatov in delegatin ob prilik IV. deželne učiteljske konference s pripomojo, da so delegati zastopali popolnoma interesu svojih volilcev.

Med mlinsko kolo in vodno korito je prišel mlinski hlapec France Gorenc v Družinski vasi pri Beli cerkvi in utonil tam, ker je bil precej vinjen. Drugo jutro so ga potegnili mrtvega iz vode.

Pohli so se letos v kočevskih gozdovih pojavili v posebnih množinah, ker so bukve zelo obrodile. Lov je prav hvaležen, nekateri lovci dobe v eni noči po 200 teh tolstih živali, tako da imajo tudi sicer revni Kočevci vsak dan pečenko na mizi. Zaradi zanimivosti se udeležujejo ponocnih lovov tudi meščani in gospoda bližnjih gradov.

Slavna nemška zmaga slaven nemški švindel! O novi, slavni nemški zmagi so poročali pretekli teden nemški listi, ki so konstatirali, da je prešel okrajin Šolski svet slovenjebistrški na Spodnjem Štajerskem z volitvijo 7. t. m. v nemške roke. Pisati nemških listov ne vedo, da je volitev okrajnega šolskega sveta le posledica volitev v okrajni zastop. Ker so zadnje volitev v Slov. Bistrišči na Slovence neugodno izpadle, je moral biti torej tudi isid volitev v okrajni Šolski svet ravno tak. O kaki novi zmagi ni nobenega govora in so nemški listi le hiteli farbat svoje bralce, ki se dajo potegniti, kakor bočjo njihova glasila. Slavna nemška zmaga je torej samo slaven nemški švindel!

Koča na Boču. Pretečeni teden je neki dopisnik napadel »Podravsko podružnično« slov. plan. društva v tem cenjenem listu ter ji očital, da je ona kriva, da se nahaja koča na Boču pri Politanah v res slabem stanju. Vse zadevo hočemo natančneje pojasnit v

»Plan. Vestniku«; na tem mestu naj zadostujejo slednje besede: kočo ſje stavila slavna »Savinjska podružnica« in njenemu vse časti in priznanju vrednemu načelniku ni bilo zaradi previlej oddaljenosti mogoče nadzirati stavbe. Delaveci so delali največ sami brez pravega nadzorstva in sestavili neko bajto v pravem pomenu besede in sicer iz bukovega lesa. Zaraditega je bila koča že tedaj, ko je prevzela »Podravsko,« tako razdrapana, da bi jo bilo mogoče v red spraviti le z večjimi stroški. Naša podružnica se je tedaj šele ustanovila in ni imela svede nobenega premoženja. Dopisnik trdi, da čaka v Studenicah velika voda denarja za popravko koče. Vprašal sem in zvezdel, da je pripravljenih le 24 K v Studenicah, v Politanah pa blizu 70 K. — Gotovo bi bilo boljše, gospod dopisnik, ko bi v prid koče kaj storili, kakor pa blatali društvo, kojega na celi stvari ne zadene nobena krvida. — Odbor »Podravsko podružnico« S. P. D.

Zabodel je v Engelsdorfu na Koroškem nekega posestnika delavec Franc Slapar iz kamniškega kraja.

Nemščvo v Pulju je dobilo vsled vladne protekcije toliko moč in oblast, da je začelo izdajati svoj list »Polaer Morgenblatt.«

Klub slovenskih tehnikov v Pragi ima v sredo dne 18. vinotoka svoj ustanovni občni zbor v restavraciji. »U Pokornýho« Ječna ulica.

Mazadnjaška Avstrija. Družba za sežiganje mrljčev v Pragi je hotela napraviti v Pragi kremačorij. Priskočno namestništvo pa je odreklo dovoljenje, češ, da je po obstoječih zakonih v Avstriji dovoljeno edinole pokopavanje mrljčev.

Mednarodna panorama. Kej je prava reproduksijska umetnost, počake se nam posebno in teden v mednarodni panorami. Razstavljen je že sam na sebi očarjujoč del gorskih pokrajin, Bočan z o k o l o s o, ki nam pa še s pomočjo plastike prikazuje naravnost neprekošljive popolnosti. Zrcaljenje snežnikov in temnih smrekovih gozdov v Karškem jezeru je n. pr. tako popolnost. Pa tudi drugih slikovitih gorskih partij in sicerij je to del Tiroške posebno bogat, kakor so gorske župnije Sv. Anton, Sv. Urh, Sv. Pavel itd., strmo skalno gorovje, stari gradovi, zgodovinsko mesto Bočan z starinskimi zgradbami in spomeniki ter z blestevimi snežniki v ozadju. — Prihodnji teden se razstavi s prevod po poroki nemškega prestolonaslednika z princezinjo Meklenburško.

Panorama kosmorama nas vodi ta teden po kranjskih, štajerskih, koroških in tirolskih planinah. To potovanje se odlikuje s posnetki naših in sosednjih dežel najlepših naravnih krasov. Akoravno smo te krasote videli že v naravi, razveseli vseeno naše oko pogled na mogocene slavope, kot je oni v Vintgarju, slap Peričnik, slap v Žiči pri Tržiču, Stubičev slap v dolini Oetz itd. Razna jezera kot Blejsko, Bohinjsko, divje planinsko na Štajerskem, jezero Faaker na Koroškem, potem izvir Savice, valovanje divje Aache ter naposled gorski velikani Triglav, Mangart, Fünffingerspitze, orjak avstrijskih gorskih gradov, nekaj zelo obrodile. Lov je prav hvaležen, nekateri lovci dobe v eni noči po 200 teh tolstih živali, tako da imajo tudi sicer revni Kočevci vsak dan pečenko na mizi. Zaradi zanimivosti se udeležujejo ponocnih lovov tudi meščani in gospoda bližnjih gradov.

Med mlinsko kolo in vodno korito je prišel mlinski hlapec France Gorenc v Družinski vasi pri Beli cerkvi in utonil tam, ker je bil precej vinjen. Drugo jutro so ga potegnili mrtvega iz vode.

Pohli so se letos v kočevskih gozdovih pojavili v posebnih množinah, ker so bukve zelo obrodile. Lov je prav hvaležen, nekateri lovci dobe v eni noči po 200 teh tolstih živali, tako da imajo tudi sicer revni Kočevci vsak dan pečenko na mizi. Zaradi zanimivosti se udeležujejo ponocnih lovov tudi meščani in gospoda bližnjih gradov.

Slavna nemška zmaga slaven nemški švindel! O novi, slavni nemški zmagi so poročali pretekli teden nemški listi, ki so konstatirali, da je prešel okrajin Šolski svet slovenjebistrški na Spodnjem Štajerskem z volitvijo 7. t. m. v nemške roke. Pisati nemški listi ne vedo, da je volitev okrajnega šolskega sveta le posledica volitev v okrajni zastop. Ker so zadnje volitev v Slov. Bistrišči na Slovence neugodno izpadle, je moral biti isid volitev v okrajni Šolski svet ravno tak. O kaki novi zmagi ni nobenega govora in so nemški listi le hiteli farbat svoje bralce, ki se dajo potegniti, kakor bočjo njihova glasila. Slavna nemška zmaga je torej samo slaven nemški švindel!

Koča na Boču. Pretečeni teden je neki dopisnik napadel »Podravsko podružnično« slov. plan. društva v tem cenjenem listu ter ji očital, da je ona kriva, da se nahaja koča na Boču pri Politanah v res slabem stanju. Vse zadevo hočemo natančneje pojasnit v

Svarilo. Kakor znano, je gospod Viktor Rohman vzel v najem vse mestne kostanje 10 let s pogojem, da nabiralci kostanj nosijo njemu prodajat. Mnoga se pa slučaji, da ga prodajajo in to posebno mladina, tudi drugim tukaj, trgovcem. Ker je to kaznivo, se občinstvo opozarja, da ima kostanj, ki ga nabere po mestnih drevořih, prodajati le g. Rohmannu.

Zgodnji smrtni. Včeraj je dala mati 16letnemu Karelju Žejgnaru iz Daljne vase št. 14, 22 K 60 v denarja, s katerimi bi imel povrnatni pri pekavkem mojstru g. Vrtačniku neki dolg. Ko je Žejgnar prišel v Ljubljano, je krenil naravnost v neko gostilno in tam zapil s tremi hlapci okoli 10 K potem pa je priklopljal okoli 3. zjutraj na južni kolodvor, odkoder bi se bil rad odpeljal v Tržič k temi in se na ta način umaknil materni breskovki. Ker je bil po takoj pisan, da je kar v klopčič lezel, ga je pobral skladčni pasnik gosp. Taškar ter ga izročil tam službovemu stražniku Mihuelu Sitarju, ki ga je spremil v »prenočišče.« Aretovanec je zveder trdil, da se piše Crne, a zjutraj je pa gr. h. priznal.

Tatvina. Črevirjar Franjetu Hafnerju je bila v nedeljo na Ježici iz žepa ukradena srebrna ženska ura z verzico, vredna 34 K.

Kamen je vrgel v glavo včeraj popoldne krojaškemu vajencu Edvardu Peganu neki njegov pojdaš in ga na desnem sensu lažno umaknil poškodoval.

Izgubljene in najdeni reči. Šolska učenka Marija Schön-dorferjeva je našla zavitek brisač. — Organistova žena ga, Neža Peterlelova je izgubila srebrno žensko uro, vredno 20 K. — Hlapec Ignacij Pirnat je izgubil bankovce za 10 K. — Gd. E. O. je izgubila rjava booo, vredno 50 K. — G. Albin Orehek je izgubil zlat gumb, vreden 5 K. — Poštna voditeljica gdčna Antonija Schrauterjeva je izgubila zlat uban z demantom, vreden 20 K. — Policijski oddelkovodja g. Jožef Hercog je našel zlat prstan.

* Majnovejne novice. — O ločitvi zakona med princem Fil. Coburškim in ženo princezino Lujizo se je začela včeraj razprava pred sodiščem v Goethi. Ker je zastopnik princezine, ogrski posl. dr. Vizontai, odrekal nemškemu sodišču kompetenco, preložila se je razprava do 30. oktobra, da razsodi sodišče o kompetenci.

Stroga sodba. Vojno sodišče v Rabu je obsodoilo pionirja Jurija Petka na smrt, ker je zamahiil proti svojemu predpostavljenemu. Cesar ga je pomilostil v dveletno jeto.

Trije brodarji so utočili v Savi na Brodu.

Iz blažene Nemčije. Policijski predsednik v Stetinu, Wüthenau, je dva podrejena policaja javno pretepal s palico. Minister notranjih zadev ga je poklicil na odgovor.

Politični umor. V Leškovcu na Srbskem so neznani zločinci umorili župana Petrovića in njegovega sina. Petrović je vodja Paščeve stranke.

— 460.000 K dolga je načrtil pravni tovarnar kandidov K. Živny ter pobegeil.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Vzorna mati. Devetletni Jakob Dragar v Št. Jakobu ob Savi je bil zaradi nespodobnega vedenja v šoli kaznovan. Njegovo mater Mario Dragar je pa bolelo njen materinsko srce za ljubljenega sina, ker Marija Dragar je v dno svojega krčanskega srca dodobra prepričana, da ima le ona neomejeno oblast nad svojimi otroki in da je učitelj

28 milijonov kosov Doeringovega mila s sovo se je razposlalo do konca leta 1904. Nobeno drugo milo ne more pokazati takega uspeha. Ta poraba je najboljši dokaz za dobro kakovost in izvrstni učinek tega izdelka. Zavračajte manjvrene posnetke in zahtevajte samo Doeringovo milo s sovo, ki se dobiva povsod po 80 v. kos. 1094-12

Kalodont Se dobi povsod! 1671 neobhodno potrebna zuba Crème 33 vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 14. oktobra: Martin Grilc, slaćičar, 83 let, Šv. Petra cesta 63, ostarelost. Dne 15. oktobra: Terezija Kalist, mestna uboga, 77 let, Tesarske ulice 3, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 13. oktobra: Juri Jambračič, delavec, 30 let, Odešna pulm. — Fran Zevnik, hlapec, 36 let, jetika. — Magdalena Mihlar, kramarica, 68 let, ostarelost.

Dne 14. oktobra: Ivan Vah, posestnik sin, 23 let, jetika. — Marija Korinaldi, gostija, 66 let, srčna hiba, vodenica.

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kursi dun. borze 15. oktobra 1905.

Naložbeni papirji.

Denar Blago

4% / mejeva renta	100-35	100-55
4% / srebrna renta	100-15	100-35
4% / avstr. kronska renta	100-45	100-65
4% / zlata	119-30	119-50
4% / ograka kronska	95-80	96-
4% / zlata	114-35	114-55
4% / posojilo dežele Kranjske	56-99	101-
4% / posojilo mesta Split	100-60	101-60
4% / Zadar	100-	100-
4% / bos.-herce. žel. pos. 1902	100-75	101-75
4% / češka, dež. banka k. o.	100-25	100-35
4% / ž. e.	100-25	100-35
4% / zat. pisma gal. d. hip. b.	100-66	101-65
4% / pošt. kom. k. o.	106-	107-
4% / zast. pisma Innerst. hr.	100-50	101-50
4% / ograka cen. dež. hr.	100-10	100-50
4% / z. pis. ogr. hip. ban.	100-	101-
4% / ob. ogr. lokalnih žel. leznješ. d. dr.	100-	101-
4% / ob. češke ind. banke	100-75	101-75
4% / prior. Trat-Poreč lok. žel.	99-90	—
4% / prior. dol. žel.	99-50	100-
4% / juž. žel. kup. 1/4%	318-	320-
4% / avst. pos. za žel. p. o.	101-45	102-45

Srečka.

Srečka od 1. 1860/1 . . . . .

1864 . . . . .

tizake . . . . .

zem. kred. I. emisije . . . . .

ogr. hip. . . . .

banke . . . . .

srbske a fra. 100% . . . . .

tureške . . . . .

Basilika srečka . . . . .

Kreditne . . . . .

Inomeiske . . . . .

Krakovske . . . . .

Ljubljanske . . . . .

Avst. rud. križa . . . . .

Ogr. . . . .

Rudolfove . . . . .

Saleburške . . . . .

Dunajske kom. . . . .

Delnice . . . . .

Jasne železnice . . . . .

Državne železnice . . . . .

Avt.-ograke bančne delnice . . . . .

Avt. kreditne banke . . . . .

Ograke . . . . .

Zivnostenske . . . . .

Premogok v Mostu (Briz) . . . . .

Alpinke montan . . . . .

Praške žel. in dr. . . . .

Rims-Murányi . . . . .

Celovljanske prem. družbe . . . . .

Avt. orožne tovр. družbe . . . . .

Češke srednjarne družbe . . . . .

Valute . . . . .

C. kr. cekin . . . . .

20 franki . . . . .

20 marke . . . . .

Severigns . . . . .

Marke . . . . .

Liški bankovci . . . . .

Bubli . . . . .

Dolarji . . . . .

Efektiv . . . . .

Nespremenjeno . . . . .

Termine . . . . .

Preniesa za oktober . . . . za 100 kg. K 16-16

Preniesa za april 1906 . . . . 100 16-70

Šč . . . . .

oktober . . . . .

Rž . . . . .

aprila . . . . .

Koraza . . . . .

maja 1906 . . . . 100 13-26

Oves . . . . .

oktober . . . . .

aprila . . . . .

Srednja včerajšnja temperatura: 10-6°, —

normala: 10-4°. — Padavina v mm 15-7.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 16. oktobra 1905.

Termine.

Preniesa za oktober . . . . za 100 kg. K 16-16

Preniesa za april 1906 . . . . 100 16-70

Šč . . . . .

oktober . . . . .

Rž . . . . .

aprila . . . . .

Koraza . . . . .

maja 1906 . . . . 100 13-26

Oves . . . . .

oktober . . . . .

aprila . . . . .

Efektiv.

Nespremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 506-2. Srednji snežni tlak 786-0 mm.

Oktobar Čas Stanje barometra v mm Temperatura v °C Vetrevi Nebo

16. 9. zv. 728 7 99 brezvetri: dež

17. 7. zj. 732 2 53 ar. jvzh. dež

8. pop. 733 7 68 ar. jvzhod. jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 10-6°, —

normala: 10-4°. — Padavina v mm 15-7.

Važno za vsako gospodinjstvo!

Če hočete žgano kavo z velearomatiškim okusom, močjo in izdatnostjo, kupujte samo žgano kavo, ki spajajo vse te vrline, namreč kave

Prve ljubljanske velike pražarne za kavo

KARLA PLANINŠKA na Dunajski cesti, nasproti kavarne „Evropa“.

CITRE stare in jake dobre, so s futeralom ceno na prodaj. Več v upravnosti.

V Radečah na Dolenjskem se prodaja

HISĀ (gostilna) s hlevom, vrtom, vinogradom in njivo.

Ponudbe na upravnosti „Slov. Naroda“.

Učenec iz boljše hiše, ki ima veselje do manufakturne ali delikatesne trgovine, išče primernega mesta.

Ponudbe sprejema upravnost „Slov. Naroda“ pod „N. C. 100“. 3351-1

Prostorna pisarna za notarje, odvetnike, trgovce ali borce se odda v sambi.

DEGENGHI, Dalmatinove ulice v pritiči i. 3226-4

Sprejmem takoj črevljarskega pomočnika in

učenca. Jernej Žitnik Ljubljana, Kongresni trg 3.

Zasebna pritična

nova stavba v sredi mesta v vrtu se odda v najem ali proda. Zelo pripravna za napravo mlekarne ali za kako drugo obrt. Cena ne bo prepirana.

Več pove upravnost „Slov. Naroda“. 3293-1

Proda se lepa enonadstropna hiša obstoječa iz širih večjih sob ter v pritičju z že nad 35 let vpeljano trgovino in skladisčem. Nad hišo je lep vinograd z vrtom. Odda se takoj. Cena 14.000 kron.

Natančnejše se pozive pri Heleni Dolinar, Radeče pri Zidanem mostu (Dolenjsko). 3285-4

Proda se lepo posestvo na lepem zdravem kraju na Spodnjem Štajerskem, obstoječe iz lepe hiše za stanovanje, gospodarskega poslopnega in velikega sadnega in zelenjadnega vrta. Kupi se jako ugodno.

Vprašanja sprejema upravnost „Slov. Naroda“. 3205-5

Ces. kr. avstrijske državne železnice. C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda. Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. ur 24 m ponodi osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glönditz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 7. ur 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontab, Beljak, Celovec, Murau, Mautendorf, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijane vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipško, čez Amstetten na Dunaj.

Ob 11. ur 44 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontab, Beljak, Celovec, Mali Glönditz, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenz, Curich, Žerava, Pariz, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. ur 58 m popoldne osobni vlak v